

Feminisme is voor iedereen! Seksisme én racisme tegengaan...

door [Nella van den Brandt](#), Chia Longman, Sayira Maruf, Fatma Arikoglu

wo, 2013-03-06 11:30

Chia Longman

Sayira Maruf

Fatma Arikoglu

 [illustratie door Kathy De Wit](#)

Voor vrouwen van etnisch-culturele minderheidsafkomst worden ervaringen van onderdrukking en uitsluiting dikwijls getekend door meerdere vormen van discriminatie tegelijk. Bijvoorbeeld, een alleenstaande moeder met een donkere huidskleur en een niet ‘Vlaams-klinkende’ naam die helaas zonder succes een appartement zoekt.

De huisbaas die haar weigert omdat hij liever verhuurt aan ‘een modelgezin met een man/kostwinner aan het hoofd’ vertoont op stereotiepe wijze seksistisch gedrag. De huisbaas die alleen blanke huurders aanvaardt, is echter een racist. In de praktijk is het moeilijk verschillende vormen van discriminatie van elkaar te onderscheiden. Bovendien kunnen seksisme en racisme in elkaar haken en zo vorm geven aan de specifieke ervaring van vrouwen van etnisch-culturele minderheden.

(G)Een hiërarchie van vormen van onderdrukking?

Wat als de woning (of job)-zoekende vrouw een vrouwelijke levenspartner had? En wat als ze een hoofddoek droeg? Welke vorm van discriminatie primeert dan op de andere?

Zo zijn discriminatie en onderdrukking vaak meervoudig; je genderidentiteit, seksuele geaardheid, etnische afkomst, geloof, inkomen, nationaliteit, leeftijd, een functiebeperking zijn allemaal aspecten van je identiteit die maken dat je in bepaalde contexten ongelijk wordt behandeld. Beschik je over die identiteitskenmerken die maatschappelijk worden gewaardeerd of als de norm worden beschouwd, dan heb je automatisch een streepje voor in het leven.

Dit is iets wat mensen in de meer ‘machtige’ en bevoorrechte posities zelf dikwijls niet beseffen – en soms niet willen beseffen, ook al wordt hen de middelen geboden om hun voorrechten in te zien. Ondanks de krapte op de huurmarkt zal een blank heterokoppel automatisch minder obstakels ervaren in hun zoektocht naar een woning.

Een blanke man klimt makkelijker op naar een hoge functie dan een blanke vrouw, een zwarte vrouw én een zwarte man. Het ‘kruispunt’ van je positie en identiteit bepaalt dus dikwijls je kansen en ervaringen in het leven. Dit inzicht druist in tegen de heersende idee dat de ervaringen van mensen in eerste instantie voortkomen uit hun eigen keuzes, dan wel gebrek aan ambitie of de juiste houding of mentaliteit.

Racisme als een feministische bekommernis

Sinds het begin van de vrouwenbeweging vragen etnisch-culturele minderheidsvrouwen aandacht voor hun specifieke realiteit en ervaringen. Een belangrijke klacht van zwarte vrouwen, migranten- en vluchtelingenvrouwen is dat witte feministen teveel bezig zijn met het bevechten van genderongelijkheid zonder oog te hebben voor etnische ongelijkheid en de realiteit van racisme.

Racisme moet ook een feministische bekommernis zijn, aangezien vrouwen daaronder lijden. Vanuit dit oogpunt is er geen onderscheid tussen de feministische en antiracistische strijd. Een beroemde uitspraak van de Afro-Amerikaanse feministische en lesbische schrijfster Audre Lorde is dan ook: *“There is no hierarchy of oppressions”*. Je kan geen feminist zijn zonder ook anti-racist te zijn.

De strijd tegen racisme moet gepaard gaan met aandacht voor genderongelijkheid en homofobie. Daarnaast is het onproductief om het ene met het andere te ‘bevechten’, zoals in het hedendaags maatschappelijk debat dikwijls gebeurt.

Bijvoorbeeld, in de hele (media)heisa naar aanleiding van het afstudeerproject van Sofie Peeters’ *‘Femme de la Rue’* werden zogenaamde allochtone mannen, en in het bijzonder Maghrebijnse moslimmannen uit de Anneessenswijk, afgeschilderd als van nature meer seksistisch dan de doorsnee witte Vlaamse man.

Seksisme is een groot maatschappelijk probleem, dat is een feit. Maar het stigmatiseren van een bevolkingsgroep als zijnde ‘meer seksistisch’ neigt naar racisme en dat is ook een groot probleem. Als we als feministen achterstellingen in de samenleving analyseren, dan moeten we het volledige plaatje nemen en niet in dezelfde val trappen, namelijk zelf onderdrukking of ongelijkheid reproduceren.

De strijd voor een wereld vrij van dominantie

De bekende Amerikaanse witte feministische schrijfster Adrienne Rich omschreef de vrouwenbeweging als een strijd in de richting van een samenleving vrij van dominantie. Feminisme is niets meer, en niets minder dan dat. Feminisme is dan ook voor iedereen, of je nu zwart of wit, vrouw of man, oud of jong, gelovig of niet-gelovig, biseksueel/transgender/homoseksueel/lesbisch of heteroseksueel bent.

We leven immers nog lang niet in een wereld vrij van onderdrukking, discriminatie en ongelijkheid. De Afro-Amerikaanse feministische cultuurcriticus Bell Hooks schrijft: *“Feminist revolution [to end sexism] alone will not create such a world; we need to end racism, class elitism, imperialism.”* Ze doet dan ook de oproep: *“Come closer and know firsthand what feminist movement is all about. Come closer and you will see: feminism is for everybody.”*

Ella vzw

Kenniscentrum gender en etniciteit

Verder lezen

Audre Lorde, 2012 [1984-2007], *Sister Outsider: Essays and Speeches*, Crossing Press

Adrienne Rich, 1984, ‘Notes Towards a Politics of Location’, Talk on Conference on Women, Feminist Identity and Society in the 1980s, Utrecht, Holland, 1 June, in: *Women, Feminist Identity and Society in the 1980s*, door M. Diaz-Diocaretz & I. Zavala, 1985, pp. 7-21.

bell hooks, 2000, *Feminism is for Everybody: Passionate Politics*, London: Pluto Press

Nieuwslijn

Feminisme is voor iedereen! Seksisme én racisme tegengaan...

Vrouwen van etnisch-culturele minderheidsafkomst ervaren vaak meerdere vormen van discriminatie tegelijk.

Nieuwsbrief

Feminisme is voor iedereen! Seksisme én racisme tegengaan...

Voor vrouwen van etnisch-culturele minderheidsafkomst worden ervaringen van onderdrukking en uitsluiting dikwijls getekend door meerdere vormen van discriminatie tegelijk. Bijvoorbeeld, een alleenstaande moeder met een donkere huidskleur en een niet 'Vlaams-klinkende' naam die helaas zonder succes een appartement zoekt.

Bron-URL: <http://www.dewereldmorgen.be/artikels/2013/03/06/feminisme-voor-iedereen-seksisme-en-racisme-tegengaan>